

sosyoniğe giriş

- [socionics nedir?](#)
- [alfa dörtlüsü \(alpha quadra\)](#)
- [beta dörtlüsü \(beta quadra\)](#)

socionics nedir?

sosyonik, bilgi seçimi ve işleme kalıplarına dayanan bir kişiler arası etkileşim teorisidir. sosyoniğin 16 tipi ve 16 kişiler arası ilişki çeşidi vardır. ayrıca bilginin kendisini de 8 çeşide ayırır.

sosyonik için birincil ilham kaynağı **jung**'un tipolojisiydi. sosyonik, 1970'lerde ve 80'lerde eski sovyetler birliği'nde gelişti ve **mbti** gibi benzer tipoloji sistemleri de dahil olmak üzere batı psikolojisinden kopuktu. bugünlerde sosyonik, özellikle dünyanın rusça konuşulan yerlerinde popülerdir ve yavaş yavaş diğer kültürel alanlara da girmeye başlamıştır.

mbti'a aşina olan okurlar için sosyonik ilk bakışta kavraması kolay görünecektir ancak teorideki ve açıklamalardaki farklılıklara dikkat edilmelidir. temel kavramların tanımları ve iki teori tarafından öngörülen davranışlar tam olarak uyuşmaz çünkü mbti'den gelen çok fazla bilgi socionics'e düzgün bir şekilde taşınmamaktadır. türler arasındaki uyum genelde en iyi ihtimalle geçici olmaktadır.

sosyoniği araştırmak isteyenlere tavsiyeler:

şu anda **eski sovyetler birliği** dışında resmi sosyonik dersleri verilmiyor ve teori hakkında ilk İngilizce kitaplar daha anca birkaç sene önce yayınlandı. yine de, internet üzerinde sosyonik hakkında farklı farklı kaynaklarda fazlasıyla bilgi mevcut. kişisel öğreniminizi biraz da forum etkileşimleri ile birleştirerek veya sosyonik öğrenen diğer insanlarla tanışarak, kurslara gerek kalmadan oldukça iyi bir şekilde öğrenebilirsiniz. sosyonik teorisinin büyük bir kısmı **model a** ve **bilgi unsurları** (information elements) ile açıklanmaktadır. ancak sosyoniği -ve özellikle **tipler arası ilişkileri**- tam olarak anlamak için bunu pratikte görmek gerekir. buna kendi tipinizi bularak başlayabilir, aynı zamanda ailenizin, arkadaşlarınızın ve hatta sıradan tanıdıklarınızın tiplerini belirleyebilirsiniz. insan davranışı sağı solu belli olmayan bir şeydir, bu nedenle her şeyin tam olarak uymayabileceğini unutmayın. şüpheye düştüğünüzde, davranışlardan önce ilişkileri göz önünde bulundurun; ilişkiler, sosyoniğin belki de en soyut kısmı olsa da, en temelinde yatar. mevcut tüm kaynakları kendi yararınıza kullanabilirsiniz; diğer sosyonik meraklıları ile tartışmak hem eğitici hem de eğlenceli olabilir. aynı şekilde sitemizde de bu konuda bolca türkçe içerik bulabilirsiniz.

alfa dörtlüsü (alpha quadra)

alfa dörtlüsü, veya diğr adıyla ‘ilk’ [dörtlü](#), içinde [ile](#), [sei](#), [ese](#), ve [lii](#) tiplerini barındıran drtldr. bu dörtlüde bulunan her tip **ne**, **si**, **fe**, **ti** fonksiyonlarını/bilgi elementlerini değerli bulurlar. [reinin](#) ise bu dörtlüde bulunan tüm tipleri **aklı başında**, **neşeli**, ve **demokratik** adlı özelliklerle tanımlar.

değer verdikleri fonksiyonlar/elementler:

yukarıda bahsettiğim gibi, alfa grubundaki tiplerin **dominant elementleri** **ne**, **ti**, **fe**, **si** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise [symbol_i.gif](#) [symbol_t.gif](#) [symbol_e.gif](#) [symbol_s.gif](#) şeklindedir. alfa quadra tiplerinin [ego bloğundaki](#) elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini ön plana çıkarmaya çalıştıkları ve ne tür bir grup atmosferi veya yaşam tarzı benimsedikleri hakkında bir resim elde ederiz.

ne ile gruplanmış **ti**: [symbol_i.gif](#) [symbol_t.gif](#) or type unknown

- alfa tipleri oldukça teorik kavramlar tartışmaya meyillidirler; ancak bunları pratik yararlarından değil de, daha çok entelektüel tatmin ve eğlence için tercih ederler.
- alfa tipleri mantıksal olarak tutarlı inançlara ve fikirlere, ayrıca kişisel değerleriyle uyumlu davranışlara değer verme eğilimindedirler.
- alfa tipleri fikirlerini genellikle grup aktiviteleri şeklinde gerçekleştirirler.

fe ile gruplanmış **si**: [symbol_e.gif](#) [symbol_s.gif](#) or type unknown

- alfa tipleri duyulara hoş gelen rahat bir atmosferde, olumlu duygusal ifadelerin de serbestçe paylaşılabildiği gruplara katılmaktan hoşlanırlar.
- alfa tipleri bir şeyler anlatırken hemen konuya girmek ve kısa kesmek yerine, anlatılan hikayeyi ayrıntılı ve oluş sırasını takip ederek tartışmaya eğilimlidirler.
- alfa tipleri başkalarına karşı sevgilerini küçük, pratik hizmetler veya hediyeler şeklinde göstermeye eğilimlidirler.
- alfa tipleri tatiller, partiler ve kutlamalar gibi özel etkinliklerin olumlu atmosferinde kendilerini enerjik hissetmeye eğilimlidirler.

bastırdıkları fonksiyonlar/elementler:

alfa grubundaki tiplerin **istemediği/bastırdığı elementler** ise **se**, **ni**, **te**, **fi** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise [symbol_f.gif](#) [symbol_t.gif](#) [symbol_e.gif](#) [symbol_r.gif](#) şeklindedir. alfa quadra tiplerinin super-ego bloğundaki elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini saklamaya, görmezden gelmeye, dikkat etmemeye ve dışarıda tutmaya çalıştıkları hakkında bir resim elde ederiz.

se ile gruplanmış **fi**: [symbol_f.gif](#) [symbol_r.gif](#) or type unknown

- alfa tipleri, özellikle çatışmaya yol açacaksa, grup içerisinde kişisel/özel ilişkilerle ilgili sıkıntılı ve tatsız konuların tartışılmasından kaçınmayı tercih ederler.
- alfa tipleri başkalarının geçmişteki küçük yanlışlarına hoşgörüyle yaklaşmaya, uzlaşmaya ve samimi bir atmosfere öncelik vermeye eğilimlidirler.

ni ile gruplanmış **te:**   or type unknown

- alfa tipleri uzun vadeli bağlılık ve uğraş gerektiren işlere bulaşmaya daha az eğilimlidir. minimum katılımıla güvenilir bir sonuç sunan kısa vadeli yatırımları tercih ederler.
- alfa tipleri doğrudan hayat tavsiyesi almaktan kaçınır, deneyimlemeyi ve kendi başlarına öğrenmeyi tercih ederler. bu tür tavsiyeler vermeye çalışan insanları ukalâ olarak algırlar.

grup davranışları:

duygusal, entelektüel, fiziksel açıdan rahat ve keyifli bir grup atmosferine eğilim vardır. ideal bir alfa grubu ortamı; keyifli bir yeme içme eşliğinde, yaratıcı fikirlerden, filmlerden, sporlardan, ondan bundan konuşulan, güzel de espriler dönen ortamdır. grupta kişisel deneyimleri anlatmak genellikle bir şaka anlatma biçimini alır; hatta komik kişisel deneyimler 'ciddi' olanlardan daha çok tercih edilir. aşırı somut, direkt bir anlatımdan kaçınılır. grup birlikte bir oyun oynuyorsa, oyunla birlikte gelen eğlence ve dönen şakalar en az oyunun kendisi kadar önemli görülür. ağır, ciddi anlar yaratmaktan kaçınılır; çok dramatik herhangi bir ifade fazla uzatılmaz, ki onlar da zaten çoğunlukla bir şakanın hizmetinde yapılır. alfalar ayrıca grupça uyuşturucu madde kullanma olasılığı en yüksek tiplerdir.

alfa tartışmaları genellikle o anda en ilginç veya komik görünen yön neyse o yöne doğru kayar. günlük yaşamın tuhaflıklarını veya tutarsızlıklarını analiz eder, alışılmadık kişisel gözlemler yaparlar. gruptaki çoğu kişi aynı gözlemleri paylaşıyorsa, grup dinamiklerini güçlendiren bir tür 'zihinsel uyum' yaratmak adına, aynı şekilde düşündüklerini vurgulu ve heyecanlı bir şekilde ifade etmeleri muhtemeldir. grupta yeni bir sorunla karşılaşıldığında ise, çözümler tatmin edici bir sonuca ulaşılan kadar mümkün olduğunca genişletilir ve geliştirilir.

alfalar 'içeridekiler' ve 'dışarıdakiler' arasında ayırım yapmazlar, bir konuşma başladıktan sonra insanları davetkârca ve kolayca içlerine alırlar, ancak aldıkları kişi anlayışlı veya istekli görünmüyorsa geri çekilme eğilimindedirler. benzer olarak, çalışma ve eğlence arasında da ayırım yapmazlar, ikisinde de aynı davranışları sergilerler; resmi konuşmaları ve giyimi iddialı, gereksiz sınırlayıcı ve hatta gülünç bulurlar. alfalar 'perde arkasında', alttan alttan bir şeyler döndüğü fikrinden hoşlanmazlar, her şeyi (özellikle kişisel motivasyonları) mümkün olduğunca açık ve anlaşılır tutmayı tercih ederler.

romantik ilişki davranışları:

romantik ilişkiler genellikle yukarıdaki '**grup davranışları**' anlatımının iki kişilik versiyonunda, eğlence amaçlı ortak aktiviteleri veya ilgi alanlarını paylaşmakla gelişir. öncelik, günlük olarak partneri iyi bir ruh haline sokma ve eğlendirme anlamında 'mutlu tutmaya' verilir, direkt suçlamalardan veya gereksiz yere sert eleştirilerden ise kaçınılır; ilişkiler gündelik eğlence ve

mutluluk kaynağı olarak görülür. iki taraf da özel öneme sahip tarihleri hatırlamaya ve kutlamaya odaklı olabilir. eğlencelik etkileşimler hafif şakalaşmalara ve partneri güldürmeye dayanır; ciddi yakınlaşmalı bir hava ise konforlu, davetkâr ve sıcak bir atmosfer yaratmaya dayanır.

alfalar, öbür dörtlüleri şöyle görürler:

betalar

alfalar, beta tiplerini 'havalı' ve 'eğlenceli' olarak görme eğilimindedir, ancak aynı zamanda otoriter, kaba ve hoyrat olarak da görebilirler. sosyal durumlarda, alfalar genellikle liderliği betalara bırakır çünkü betalar genellikle bu tür durumlar üzerinde bir kontrol 'havası' uygular. bu dörtlünün üyeleri arasında olumlu duygular ifade edildiği sürece oldukça iyi anlaşılır. betaların olumsuz duyguları ise alfalar tarafından genellikle yorucu veya gereksiz olarak algılanır. alfalar betaların ruh halini düzeltmek ya da onlarla nazikçe alay etmek için sık sık şakalar yaparlar.

gamalar

alfalar, gama tiplerini temkinli, soğukkanlı, duygusal olarak soğuk ve hatta düşmanca bile görme eğilimindedirler, özellikle iş ortamlarında, hatta daha iyi tanıdıkları veya ilgi duydukları kişilere bile (ister cinsel, ister kazanç için; her ne sebeple olursa olsun) kayırmacı davranma eğilimindedirler. alfalar, gama tiplerini sözlerinde çok sert ve hayal gücünden yoksun, gelecek perspektifi olmayan ve hatta samimiyetsiz olarak görme eğilimindedirler. ayrıca gama'ların affetmeme ve kindarlık gibi çizgilerini 'kaba' bulurlar.

deltalar

alfalar delta tiplerini nazik ve yaratıcı ama aynı zamanda fazla pragmatik ve ciddi olarak görme eğilimindedir. deltalar alfalara tavsiye verdiğinde, alfalar genellikle bunu iyi niyetli ancak fazla basit ve doğrudan olarak algılar. alfalar genellikle deltaların ilkelerine, fikirlerine ve ilgili tutumlarına saygı duyar; ancak onları en iyi ihtimalle takdire şayan, en kötü ihtimalle de eğlenceli olmaktan ziyade talepkâr olarak algılama eğilimindedirler.

beta dörtlüsü, veya diğer adıyla 'ikinci' [dörtlü](#), içinde [eie](#), [lsi](#), [sle](#), ve [iei](#) tiplerini barındıran dörtlüdür. bu dörtlüde bulunan her tip **ti**, **fe**, **ni**, **se** fonksiyonlarını/bilgi elementlerini değerli bulurlar. [reinin](#) ise bu dörtlüde bulunan tüm tipleri **kararlı**, **neşeli**, ve **aristokratik** adlı özelliklerle tanımlar.

yukarıda bahsettiğim gibi, beta grubundaki tiplerin **dominant elementleri ti, fe, ni, se** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise **symbol_t.gif** **symbol_e.gif** **symbol_t.gif** **symbol_f.gif** şeklindedir. beta quadra tiplerinin **ego bloğundaki** elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini ön plana çıkarmaya çalıştıkları ve ne tür bir grup atmosferi veya yaşam tarzı benimsedikleri hakkında bir resim elde ederiz.

- beta tipleri, belirsizlikleri az olan tutarlı kurallara göre güç yapısının ve hiyerarşinin açıkça tanımlandığı yerleri/durumları tercih ederler.
- beta tipleri insanları, olayları veya nesneleri türlü ihtimaller veya alternatif senaryolar yerine direkt gerçekçi özellikleriyle analiz etmede daha rahattırlar.
- beta tipleri yeni tanıdıkları kişilere, daha önce benzer kişilerde gözlemledikleri özellikleri atfetmeye, karşılarındaki insanları kafalarında belli bir kalıba sokmaya (aristokrasiye) eğilimlidirler.
- beta tipleri insanları, siyaseti, sistemleri ve trendleri açıklayan genel kurallar arama eğilimindedirler; yani durumdan duruma bir şeyler düşünmek yerine, bir kez tanımlanınca hayatın her alanına uygulanabilen genel kurallar isterler.
- beta tipleri, analitik taktiklerin vurgulandığı rekabetçi durumları sever, onlardan güç alırlar.

- beta tipleri, tüm grubun ortak bir duygusal atmosfer yaratmaya katıldığı grup aktivitelerinden hoşlanma eğilimindedirler, birlikte şakalara topluca gülmek gibi.
- beta tipleri, kendi inançlarını paylaşan ve bunları belirgin bir coşku ve duyguyla ifade eden insanların yanında enerjik hissetme eğilimindedirler.
- beta tipleri, duygulara en çok 'açık bir şekilde' ifade edildiklerinde değer verme eğilimindedir ve diğer insanlardan tepki alabilmek uğruna kendi duygu ifadelerinin de seviyesini artırma eğilimindedirler.
- beta tipleri, özel anlam taşıyan kişisel görüşlerini şiirsel, abartılı veya dramatik bir dille anlatma eğilimindedirler.

- beta tipleri genellikle toplumsal sorunlar ve dünyanın gidişatı konusunda derin endişe duyarlar. ilgisizliğin, toplumsal sorunların önemli bir nedeni olduğuna inanırlar ve buna karşı mücadele etmek için çalışırlar.

bastırdıkları fonksiyonlar/elementler:

beta grubundaki tiplerin **istemediği/bastırdığı elementler** ise **fi, te, si, ne** elementleridir, bu fonksiyonların sembolleri ise **symbol_r.gif** **symbol_p.gif** **symbol_s.gif** **symbol_i.gif** şeklindedir. beta quadra tiplerinin super-ego bloğundaki elementleri bir araya getirdiğimizde, bu tiplerin hayatın hangi yönlerini saklamaya, görmezden gelmeye, dikkat etmemeye ve dışarıda tutmaya çalıştıkları hakkında bir resim elde ederiz.

fi ile gruplanmış **ne**: **symbol_r.gif** **symbol_i.gif**

- beta tipleri, özellikle bastırılmış bir şekilde anlatıldığında, kişilerin kendi içsel duygularına odaklanılmasını veya kişisel deneyimlerin tartışılmasını sevmezler.
- beta tipleri, başka bireylerin yetenek veya karakter açısından kişisel gelişim potansiyeline şüpheyile yaklaşma eğilimindedir ve başkaları tarafından kendileri hakkında böyle bir tartışmanın konusu olmaktan da hoşlanmazlar.

te ile gruplanmış **si**: **symbol_p.gif** **symbol_s.gif**

- beta tipleri başarının kaynağı olarak somut ve detaylı işleri küçümseyerek, "vizyon" ve liderliğe odaklanmayı tercih ederler.
- beta tipleri rahat, kişisel aktivitelerden çok; rekabetçi grup aktivitelerinden hoşlanırlar.

grup davranışları:

katılımın (herhangi bir süre boyunca) **bireylere** odaklanmaktan ziyade **kolektif/ortaklaşa** olduğu, ancak daha iddialı belli kişilerin baskın olması muhtemel daha büyük gruplara yönelik bir tercih vardır. bu, beta gruplarının herkesin katkıda bulunabileceği konuları tartıştığı anlamına gelir. sık sık anlamı açıklanmayan grup içi şakalar yapmak, diğer insanları dışladıkları için kaba kabul edilir. şakalar gürültülü ve geneldir, genellikle stereotiplerle/klişelerle ilgilidir. betalar, başkalarını da yaptıkları grup aktivitelerine çekmeye çalışırlar: örneğin, klasik grup aktiviteleri (içki içme, dans etme falan gibi) yapıyorsa, **dışarıdakilerin** de katılmaları için iyi niyetli bir baskı yapılır, ama eğer katılmamayı tercih ederlerse de onları garipserler ve canları sıkılır. ayrıca, kendilerini dışlanmış hissedebilecek insanlara da çaktırmadan yardım etmeye/dikkat çekmeye çalışırlar - genellikle bu, bireylere yönelik genel şakalarla yapılır. daha yoğun anlarda ise, güçlü görüşlerin dile getirildiği, mevcut eğilimleri ve politik etkileri içeren fikirler tartışılır. kişisel deneyimler, bireyin bunlara ilişkin kişisel görüşünden ziyade, dışsal etkileri açısından tartışılma eğilimindedir.

betalar tarafından büyük sosyal etkinlikler (partiler falan) organize edildiğinde, oyunlar ve gösteriler gibi, konukların tek bir grup olarak dahil olmasını sağlayacak aktiviteleri teşvik etme eğilimi gösterirler; konukların daha küçük gruplar halinde daha samimi atmosferlerde sessizce yer aldığı **daha sessiz** etkinlik biçimlerinden hoşlanmazlar; betalar bunu **sıkıcı** olarak görürler.

romantik ilişki davranışları:

beta romantik ilişkiler ya şakacı ve saldırgan bir türden, ya da özel anlam taşıyan kişisel imgelere dayalı, daha '**işkenceli**' türden (19. yüzyıl romantikliği tarzı) yoğun duygu alışverişlerinden başlama eğilimindedir. bu bahsettiğim iki tür, betayı günlük anlamda 'romantik kur yapmaya' en yatkın dörtlü yapmak için bir araya gelir. onlarda bir ilişki yoğun duygu gösterileriyle birlikte olmazsa '**eksik**' olarak hissedilir. romantik ilişkiler ayrıca **ortak hedefler/amaçlar** duygusuyla ve diğer kişinin bunlara ulaşmada en iyi yardımcı olduğu inancıyla bir arada tutulur. betalar, duygusal ve duygusal etkileşim alışverişleri açısından tüm dörtlülerin **en yoğun** olanıdır.

betalar, öbür dörtlüleri şöyle görürler:

alfalar

betalar, alfa tiplerini eğlenceli, yaratıcı ve hoş arkadaşlar, ancak aynı zamanda çok şapşal, şimdiki zaman odaklı, odaklanmaktan ve hıstan yoksun, yönlendirilmeye ihtiyaç duyan ve gerçek dünyadan ziyade fikir ve eğlence dünyalarını iyileştirmekle ilgilenen kişiler olarak görürler. genelde bu iki dörtlünün üyelerinden oluşan karma gruplar çok iyi anlaşılır, hatta sırf kendi dörtlüleriyle geçirebileceklerinden bile daha iyi vakit geçirirler. bu karma gruplarda fe fonksiyonu baskın gelir; betalar yüksek sesle hikayeler anlatır, alfalar eğlence için saçma/komik önerilerde bulunur, çok fazla da aktif kahkaha olur. ama bireysel düzeyde, değerleri bayağı fark ettiği için farklılıklarının üstesinden gelmek veya birbirlerini anlamak daha zorlayıcı olabilir.

gamalar

betalar, gamaları sosyal olarak sıkıcı, şaka kaldıramayan, kindar, soğukkanlı ve zaman zaman da duygusal olarak düşmanca, yargılayıcı, siyasi durumlarda veya iş durumlarında ise büyük resmi görmemeye eğilimli kişiler gibi görmeye yatkınlardır; bu durum, betaların hedeflerini tehlikeye atabilecek siyasi saflık ve ahlaki katılığın bir kombinasyonudur. betalar ve gamalardan oluşan gruplar pek iyi anlaşmaz. betalar genel, gamalar ise son derece kişisel keskin şakalar yaparlar. gamalar herkesin kendi ihtiyaçlarıyla ilgilenmesini, herkesin sürekli hareket etmesini ister ve küçük gruplar oluşturur, betalar ise insanların bir arada kalmasını ister. gamalar, betaların eğlencelerini kısıtlamaya çalıştığını, betalar ise gamaların grubu bozmaya çalıştığını düşünürler. kişisel düzeyde ise bu iki grup genellikle çok iyi anlaşılır. politika, din, doğa vb. konuları tartışır. her ikisi de genel trendleri/eğilimleri görür ve bundan sonra neler olacağına dair tahminlerini karşılaştırır. betalar olayları motive eden genel duyguları, gamalar ise nesnel gerçekleri görürler, bu nedenle aynı fikirde olmayabilirler ancak yine de konuşmalarını ilgi çekici bulurlar.

deltalar

betalar, delta tiplerini grupta belirlenen hedefleri destekleme konusunda isteksizlikleri, azımsızlıkları ve etik açıdan kendini beğenmişlikleri nedeniyle gıcık kişiler olarak görme eğilimindedirler. delta tipleri, vizyon ve yoğun çaba gerektiren grup çabalarını desteklemek yerine kişisel projeler üzerinde çalışmayı tercih ederler. betalar ve deltalardan oluşan karma gruplar normalde iyi geçinirler; deltalar kişisel görüşlerini söylerler, ancak fazla kişiselleşecek kadar rahat hissetmezler. betalar da başkalarını eğlendirmek için genel şakalar yaparlar, ancak deltaları

rahatsız edebilecek yüksek sesli şakalar yapacak kadar eğlenceli hissetmezler. ancak bir dörtlü baskın gelecek olursa, işler çok hızlı bir şekilde kötüye gider. betalar deltalara yoğun, gürültülü ve kişisiz, deltalar ise betalara fazla sessiz ve kişisel gelir. betalar görüş ve düşüncelerini açıkça ifade ederken, deltalar herkesin olası saldırgan görüşlerini kendilerine saklamasını ister.